

2007:26

Österslövs gamla prästgård

Antikvarisk kontrollrapport, 2007

Jimmy Juhlin Alftberg

Regionmuseet
Kristianstad
Landsantikvarien i Skåne

Rapport 2007:26

Österslövs gamla prästgård

- taktäckning

Antikvarisk kontrollrapport, 2007
Österslövs socken, 1160
Kristianstad kommun
Skåne län

Jimmy Juhlin Alftberg

Regionmuseet Kristianstad Landsantikvarien i Skåne

Kristianstad
Box 134, Stora Torg
291 22 Kristianstad
Tel 044 – 13 58 00 vx, Fax 044 – 21 49 02

Lund
Box 153, St Larsomr. Byggnad 10
221 00 Lund
Tel 046 – 15 97 80 vx, Fax 046 – 15 80 39

www.regionmuseet.m.se

© 2006 Regionmuseet Kristianstad / Landsantikvarien i Skåne
Rapport 2007:26
ISSN 1651-0933

Omslagsfoto: Gamla prästgården, vy mot NÖ

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle. Dnr 507-99-502.

Österslövs gamla prästgård - taktäckning

Innehåll

Sammanfattning	5
Administrativa uppgifter	5
Byggnadshistorik med relevans för ärendet	5
Utförda åtgärder	5
Norra takfallet	5
Södra takfallet samt vinkelbyggnaden	6
Övrigt	7
Avvikelser från arbetshandlingarna	7
Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder	7
Iakttagelser under restaureringen	7
Övriga handlingar med relevans för arbetet	8

Kristianstad kommun, Österslövs gamla prästgård markerad.

Del av Österslövs socken. Pilen markerar gamla prästgården.

Sammanfattning

Gårdens norra takfall, östra delen, har omtäckts till en omfattning av ett större sti. Omryggning har skett med löspressad råghalm. Ett nytt ryggträpar har tillfogats de befintliga. Vissa snickeriarbeten har utförts samt mindre taklagningar på södra takfallet.

Administrativa uppgifter

Objekt	Österslövs gamla prästgård
Socken	Österslöv
Kommun	Kristianstad
Länsstyrelsens beslut	2007-03-23 (Dnr 434-52192-06)
Byggherre/beställare	Nosaby församling
Entreprenör	Ingmar Melin, Knadriks Kulturbygg AB
Antikvarisk kontrollant	Jimmy Juhlin Alftberg
Byggnadstid	Maj 2006
Slutbesiktning	2007-05-29

Byggnadshistorik med relevans för ärendet

Österslövs gamla prästgård skyddas sedan 1981 som byggnadsminne och består idag av den norra längan i en tidigare kringbyggd gård (västra och östra längorna revs 1921 och södra längan 1981).

Årets arbeten omfattar andra etappen av ett fyraårigt bidragsbeslut rörande taken (Länsstyrelsen i Skåne, dat 2005-06-20, dnr 432-24121-04), där intentionen är en successiv återgång från vass till halm, samt att ny bindning i möjligaste mån genomförs med vidjor. Under 2006 omtäcktes norra takfallet på gårdens mellers-ta sektion (se vidare Regionmuseets rapport 2006:96).

Utförda åtgärder

Norra takfallet

Det norra takfallets östra del, mellan östra gavelröstet och östra skorstenen har omtäckts med råghalm (polsk) till en omfattning av ett större sti, ca 5 meter brett. Vid vissa mindre partier har befintliga läkter kompletterats med fastspikade påsalningar/förstärkningar, ca 4 löpmeter, främst i anslutning till nordöstra vindskivan. Bindningen är till sin helhet utförd med pilvidjor – samt fyra najade bindningar vid nordöstra vindskivan pga obefintlig åtkomst med vidjor (1,25 mm galvaniserad järntråd). Till rafter har använts hasselkäppar. Ryggningen är utförd med löspressad råghalm (lokalt vuxen) och de befintliga ryggträna har till sin helhet återanvänts. Komplettering har skett med ett ryggträpar av kvartskluven ek, hopfäst med hasseldymling (övriga befintliga ryggträna är hopfästa med galvaniserad tråd).

Nordöstra vindskivan och vattbrädan är återanvända, men nedtagna under själva taktäckningen och sedan omfästa. Bland annat krävdes påsalning av läkter-

na för att vindskivan skulle kunna omfästas. Målning av vindskiva och vattbräda har skett i två omgångar med vit linoljefärg (fabrikat okänt).

Takfallet har efter täckningen skurits med kniv. Samtliga fästningar är gjorda med blankspik.

Norra takfallet, östra delen, efter omtäckning.

Södra takfallet samt vinkelbyggnaden

Mindre partiella skador i södra takfallet, östra delen samt vinkelbyggnadens västra takfall har lagats med råghalm. Omryggning har tillika skett på vinkelbyggnadens hela nock. Befintliga ryggträn är återanvända. Skorstensbrädorna på vinkelbyggnaden har justerats till funktionsdugligt skick.

Södra takfallet samt vinkelbyggnaden.

Nytt och gammalt tak möts, norra takfallet.

Övrigt

Samtliga takskägg har klappats upp och justerats.

Avvikelser från arbetshandlingarna

Inga avvikelser har noterats.

Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder

Arbetet är väl utfört utifrån byggnadens egna förutsättningar samt enligt intentionerna i Länsstyrelsens bidragsbeslut. Antikvarisk medverkan har skett under hela arbetet.

Var nästa omtäckning skall ske bestäms efter besiktning på plats, troligtvis under våren 2008. Erfarenhetsmässigt har detta system visat sig lovande eftersom stora skador kan uppkomma under höst- och vinterperioden – när bidrag redan sökts för t ex åtgärd som sedan visat sig vara i mindre behov av reparation.

Iakttagelser under restaureringen

Norra takfallets östra vattbräda målades efter att den blivit återuppsatt. Något som innebär att insidan mot taktäckningen ej strukits med färg. Dock bedöms ingen skada vara skedd.

Beskrivning av norra takfallet.

Norra takfallet innan omryggning. Notera hasselrafterna.

Partiet kring östra skorstenen, innan ryggning. Nymålad vattbräda.

Övriga handlingar med relevans för arbetet

- 2006-10-11 Nosaby församlings ansökan om bidrag
- 2007-01-24 Regionmuseets remissvar ang taktäckning (Dnr K12.20-483-06)
- 2007-03-23 Länsstyrelsens beslut ang bidrag
- 2007-06-12 Slutbesiktningsprotokoll

Kristianstad 2007-06-12

Jimmy Jublin Alftberg

Regionmuseets rapportserie 2006

Kulturmiljö

1. Hässleholms filfabrik, AK, Henrik Borg, 2005 – 2006
2. Barsebäck kyrka, Barsebäcks sn, FU, Lars Salminen, 2002
3. Hovdala slott hus E, L329-förstärkningsåtgärder, Brönneåsnäs sn, AK, Kristina Nilén 2006/2007
4. Tånga kvarn, Vålinge sn, AK och DK, Henrik Borg, 2004-2005
5. Tegelgolvet i Bäckaskogs kyrka, Kiaby sn, AK & FU, Jan Kockum, 2004 & 2006
6. Kävlinge gamla kyrka, 8 ½ sekler av hemligheter, Byggnadsarkeologisk undersökning, Petter Jansson, 2005
7. Tåstarps kyrka, Tåstarps sn, AK, Lotta Eriksson, 2006-2007
8. Sankt Ibb gamla kyrka, BAD & FU, Cecilia Pantzar & Lars Salminen, 2003-2004
9. Vä kyrkogård – gammal och ny, Vä sn, FU, Tony Björk, 2006
10. Härlövs industriområde boplats och grav, N Åsum och Kristianstad, AU&FU&UN, Helén Lilja, 1999-2005
11. Heliga Trefaldighetskyrkan – restaurering av fönster, AK, Helena Nilsson, 2005
12. Gånggriften i Odarslöv, Odarslöv sn, UN, Anders Edring, 2006
13. Källna kyrka, Källna sn, AF, Lotta Eriksson och Helena Nilsson, 2007
14. En kongemoseboplats i Yngsjö, AU & FU, Anders Edring, 2006
15. Börringe kyrkogård – ”...ett verkligt fridens rum i skuggan av lummiga trädkronor.”, Börringe sn, Svedala kommun, DK, Helena Nilsson, Lotta Eriksson, Cissela Olsson och Åsa Jakobsson, 2005-2006
16. Östra Ljungby kyrka, Östra Ljungby sn, AF, Lotta Eriksson och Helena Nilsson, 2007
17. Södervidinge kyrkogård, Södervidinge sn, DK, Lotta Eriksson, 2007
18. Sankt Mikael's kapell i Helsingborg, UN, Lars Salminen, 2004
19. Skånska ruinvårdsprojektet, AK, Jimmy Juhlin Alftberg, 2005-2006
20. Virke kyrkogård, Virke sn, DK, Lotta Eriksson, 2007
21. Några arkeologiska undersökningar i Åhus, Åhus sn, FU & AK, Jan Kockum, 1996 – 2004
22. Kulturresevat i Skåne -en översiktlig utredning, Paul Hansson, 2007
23. S:t Jörgen i Åhus. Åhus 30:5. Åhus sn, FU, Jan Kockum, 2007
24. Bronsåldersbrunnar i Näsby, Kristianstad, UN, Tony Björk, 2006 – 2007
25. Stora Harrie kyrkogård, Stora Harrie sn, DK, Lotta Eriksson, 2007
26. Österslöv gamla prästgård, Österslövs sn, AK, taktäckning, Jimmy Juhlin Alftberg, 2007

Förkortningar:

AF-antikvarisk förundersökning
AK- antikvarisk kontroll
AU-arkeologisk utredning
DK- dokumentation, övrigt

FU- arkeologisk förundersökning
KA- kulturhistorisk analys
MD-murverksdokumentation
OU- osteologisk undersökning

PJ- projektrapport
UN- arkeologisk undersökning
BD- byggnadsdokumentation
BAD-byggn-ark-dokumentation

